

“ΠΟΛΥΤΡΟΠΗ ΑΡΜΟΝΙΑ” και “ΠΟΛΥΤΡΟΠΗ”

ΠΑΝΕΛΛΑΔΙΚΕΣ ΕΞΕΤΑΣΕΙΣ

Γ΄ ΤΑΞΗΣ ΗΜΕΡΗΣΙΟΥ ΓΕΝΙΚΟΥ ΛΥΚΕΙΟΥ

ΗΜΕΡΟΜΗΝΙΑ ΑΝΑΡΤΗΣΗΣ: 21/3/2025

ΕΞΕΤΑΖΟΜΕΝΟ ΜΑΘΗΜΑ: ΟΙΚΟΝΟΜΙΑ

ΣΥΝΟΛΟ ΣΕΛΙΔΩΝ: ΤΕΣΣΕΡΙΣ (4)

ΘΕΜΑ Α

Για κάθε μία από τις προτάσεις Α1-Α5, να επιλέξετε αν είναι σωστή ή λανθασμένη.

Α1. Η εισροή μεταναστών σε μια οικονομία, αν κάποιος από αυτούς βρουν εργασία, θα αυξήσει τις παραγωγικές της δυνατότητες και θα μειώσει σίγουρα το ποσοστό ανεργίας.

Α2. Όταν το συνολικό προϊόν αυξάνεται, το μέσο προϊόν μπορεί να μειώνεται.

Α3. Μια ταυτόχρονη αύξηση της τιμής ενός αγαθού και μια βελτίωση της τεχνολογίας παραγωγής του μπορούν να επιφέρουν μείωση στην τελική προσφερόμενη ποσότητα του (σε σχέση με την αρχική).

Α4. Μια μείωση της προσφοράς ενός αγαθού με σταθερή τη ζήτησή του, θα αυξήσει τα συνολικά έσοδα των παραγωγών, αν η ζήτησή του είναι ελαστική.

Α5. Το ονομαστικό ΑΕΠ μετρά τη χρηματική αξία της παραγωγής μιας οικονομίας σε τρέχουσες τιμές.

15 μονάδες

Για κάθε μία από τις προτάσεις Α6-Α7, να επιλέξετε τη σωστή απάντηση.

Α6. Αν ο ρυθμός πληθωρισμού μεταξύ 2016 και 2017 είναι 25% και έτος βάσης είναι το 2017 τότε το $\Delta T\%$ του 2016 είναι:

α. 80

β. 75

γ. 100

δ. δεν γνωρίζουμε

Α7. Αποτελεί μία από τις κυριότερες πηγές εσόδων για το δημόσιο:

α. έσοδα από επιβολή τελών

β. έσοδα από επιχειρηματική δραστηριότητα

γ. δανεισμός

δ. κανένα από τα παραπάνω.

10 μονάδες

ΘΕΜΑ Β

Να περιγραφούν οι ιδιότητες των αναγκών και να εξηγηθούν οι λόγοι που συντελούν στον πολλαπλασιασμό και την εξέλιξή τους.

Μονάδες 25

ΘΕΜΑ Γ

Δύο πολίτες Α και Β δαπάνησαν 13.200 ευρώ και 22.500 ευρώ, που αντιστοιχούν στο 60% και 50% του εισοδήματός τους αντίστοιχα και κατέβαλαν φόρο δαπάνης 2640 ευρώ ο Α και 4500 ευρώ ο Β, ο οποίος συμπεριλαμβάνεται στο σύνολο των δαπανών τους.

Γ1. Να υπολογίσετε το ποσοστό του φόρου κατανάλωσης που κατέβαλε ο καθένας **(4 μονάδες)**.

Γ2. Να βρείτε το φόρο δαπάνης ως ποσοστό στο εισόδημα για τον καθένα **(4 μονάδες)**.

Γ3. Να χαρακτηρίσετε το φόρο δαπάνης με κριτήριο την αναλογικότητά του ως προς τη φορολογική βάση και ως προς το εισόδημα **(4 μονάδες)**.

Στη συνέχεια, ο Α και ο Β φορολογήθηκαν για τα εισοδήματά τους σύμφωνα με τον παρακάτω πίνακα

Ετήσιο εισόδημα (σε ευρώ)		Φορολογικός συντελεστής
0 – 12.000		0%
12.001 – 20.000	–	8%
20.001 – 30.000	–	15%
30.001 και άνω		25%

Γ4. Να υπολογίσετε το φόρο εισοδήματος για τον Α και τον Β **(4 μονάδες)**.

Γ5. Να υπολογίσετε το φόρο εισοδήματος, ως ποσοστό του εισοδήματος για τον καθένα και να χαρακτηριστεί ο φόρος ως προς την αναλογικότητά του **(3 μονάδες)**.

Γ6. Τι είναι η φορολογική βάση και τι ο φορολογικός συντελεστής **(2 μονάδες)**;

Γ7. Στο ίδιο έτος, το κράτος είχε έσοδα 50 δις ευρώ ενώ οι δαπάνες του ήταν 60 δις ευρώ. Να χαρακτηρίσετε τον κρατικό προϋπολογισμό ως ελλειμματικό, πλεονασματικό ή ισοσκελισμένο και να αναλύσετε σε ποια φάση πιθανόν να βρίσκεται η οικονομία της χώρας (**4 μονάδες**).

Μονάδες 25

ΘΕΜΑ Δ

Δίνεται ο παρακάτω πίνακας με τις τιμές ενός αγαθού X (P_x), τις αγοραίες ζητούμενες ποσότητες του (Q_{dx}), το εισόδημα των καταναλωτών, τις προσδοκίες τους για τη μελλοντική εξέλιξη της τιμής του X και τις τιμές ενός σχετικού του αγαθού, Ψ (P_Ψ). Οι υπόλοιποι προσδιοριστικοί παράγοντες της ζήτησης του X παραμένουν σταθεροί.

	P_x	Q_{dx}	Εισόδημα	Προσδοκίες μελλοντικής εξέλιξης της τιμής του X	P_Ψ
A	10	200	2000	Μείωση τιμής	4
B	10	250	2970	Μείωση τιμής	5
Γ	10	500	3300	Μείωση τιμής	5
Δ	15	400	3300	Αύξηση τιμής	6
E	15	200	2970	Μείωση τιμής	5
Z	15		2970	Αύξηση τιμής	5
H	10	160	2000	Μείωση τιμής	9

Δ1. Να βρεθεί η ελαστικότητα ζήτησης ως προς την τιμή καθώς η τιμή αυξάνεται, να χαρακτηριστεί η ζήτηση για το αγαθό X και να βρεθεί η γραμμική εξίσωση ζήτησης. Στη συνέχεια, να βρεθεί και να αιτιολογηθεί η μεταβολή της συνολικής δαπάνης για το αγαθό X , μεταξύ των συγκεκριμένων συνδυασμών (**8 μονάδες**).

Δ2. Αν, καθώς οι καταναλωτές μεταβάλλουν τις προσδοκίες τους για τη μελλοντική εξέλιξη της τιμής του X από μείωση σε αύξηση (*ceteris paribus*), η ζήτηση μεταβληθεί κατά 50%, αφού βρεθεί η νέα εξίσωση ζήτησης του X , να βρεθεί η ζητούμενη ποσότητα στο σημείο Z και να εξηγηθεί σύντομα η κατεύθυνση της μεταβολής της ζήτησης **(6 μονάδες)**.

Δ3. Να βρεθεί η εισοδηματική ελαστικότητα καθώς το εισόδημα μειώνεται και να χαρακτηριστεί το αγαθό X **(4 μονάδες)**.

Δ4. Να αιτιολογηθεί η σχέση των δυο αγαθών X και Ψ **(3 μονάδες)**.

Δ5. Αν η αγοραία εξίσωση προσφοράς είναι $Q_s=100+10P$, να βρεθεί το σημείο ισορροπίας για το αγαθό X , όταν το εισόδημα των καταναλωτών είναι 2970 ευρώ, η τιμή του Ψ είναι 5 ευρώ και οι καταναλωτές προβλέπουν σταθερά μελλοντική μείωση της τιμής του X **(4 μονάδες)**.